

واردات ضد تورمی

عمده دلیل کاهش نرخ تورم رسمی در کشور، افزایش واردات بوده است.

اثر تأخیری نقدینگی

دکتر جعفر عبادی نیز در تاسخ به این سؤال خبرنگار «اقتصاد ایران» که آیا افزایش سطح عمومی قیمت‌ها و گران شدن کالاها، مصرفی ناشی از رشد شدید نقدینگی در جامعه نبوده است، اذعان داشت: «تاسخ اقتصاددانان چیزی جز این نیست، اگر هم عنوان می‌کنند که گسستی بین تورم و نقدینگی به وجود آمده است، به اعتقاد بنده موقتی است؛ همان‌طور که اکنون افزایش قیمت‌های مسکن را شاهد هستیم. در حال حاضر بیش از ۹۲ هزار میلیارد تومان نقدینگی سرگردان در جامعه داریم و رشد تورم هیچ دلیلی جز نقدینگی بالا ندارد.» عبادی کنترل نقدینگی را از مهم‌ترین اهداف اقتصادی دولت‌ها عنوان کرده و می‌افزاید: یکی از مهم‌ترین ابزار کنترل نقدینگی، کنترل هزینه‌های دولت است تا از این طریق جلوی رشد تورم هم گرفته شود. در غیر این صورت، با افزایش تورم، قدرت خرید مصرف‌کننده و میزان تقاضا کاهش می‌یابد. به موازات فعالیت‌های اقتصادی متوقف شده و اقتصاد از حرکت بازمی‌ایستد. با یک نگاه اجمالی به کشورهای صنعتی متوجه می‌شویم که آنها به دلیل داشتن رونق اقتصادی، تورم بالایی ندارند. وی در ادامه تصریح کرد: «در حال حاضر هدف‌گیری تمامی کشورهای در جهت کنترل تورم است. با تورم، تأمین‌ت‌بیکاری، تأمین‌تری خواهیم داشت و اقتصاد کشور سالم‌تر هم خواهد شد.» این استاد دانشگاه در ادامه به خبرنگار مات گفت: «ارتباط بین تورم و نقدینگی، واضح و روشن است. اما ممکن است در برخی شرایط بانک مرکزی برخی کشورها با بکارگیری سیاست‌های اقتصادی، این تمایز را کنترل و افزایش نقدینگی را عقیم نمایند. در کشور ما نیز یکی از ابزارهای مهم کنترل نقدینگی، انتشار اوراق مشارکت توسط بانک مرکزی است. البته در حال حاضر در اقتصاد کشورمان افزایش نقدینگی به شدت منجر به تورم نمی‌شود، بلکه این اثر با یک تأخیر زمانی بر روی تورم به نمایش گذاشته می‌شود. به طوری که در حال حاضر تأثیر افزایش نقدینگی را بر روی افزایش قیمت برخی بازارها نظیر مسکن، با

دکتر محمود بهمنی، عضو هیأت مدیره بانک ملی، در خصوص رشد فزاینده نقدینگی در کشور به خبرنگار «اقتصاد ایران» گفت: «نقدینگی شامل اسکناس و مسکوک در دست مردم به علاوه سترده‌های دیداری و سترده‌های مدت دار است. هر چقدر نقدینگی افزایش یابد، بدان مفهوم است که اسکناس و مسکوک در دست مردم و به عبارت دیگر، قدرت خرید مردم افزایش یافته است. بدین ترتیب، تقاضا افزایش یافته و به دنبال آن، قیمت کالاها و خدمات (تورم) بالا می‌رود. در عین حال، چنانچه نرخ سود سترده‌ها را کاهش دهیم، بدان مفهوم است که در کوتاه مدت و بلندمدت، این نقدینگی وارد بازار شده و مجدداً با افزایش تقاضات تورم بیشتر می‌شود.» دکتر بهمنی در خصوص راهکار کاهش نرخ تورم، خاطر نشان کرد: «به اعتقاد بنده، برای کاهش تورم، به جای نقدینگی می‌توان از عرضه کالا استفاده کرد. چرا که این سیاست علاوه بر ایجاد اشتغال، تولید را افزایش داده و با توجه به تقاضای موجود، می‌تواند موجبات کاهش قیمت‌ها را فراهم آورد. بدین ترتیب، با افزایش تولید به مقابله با تورم خواهیم رفت.»

وی در خصوص تناقض آمارهای بانک مرکزی مبنی بر کاهش نرخ تورم با روند افزایش قیمت کالاها و خدمات در جامعه اظهار کرد: «آمارهای بانک مرکزی که بر کاهش تورم اشاره دارند صحیح است. اما عمده دلیل کاهش تورم، افزایش واردات کالا بوده است. در واقع، افزایش عرضه کالا و خدمات موجب کاهش تورم شده است. اما نباید فراموش کرد که با این سیاست از ظرفیت‌های تولیدی کشور که موثرترین شیوه ایجاد اشتغال و مقابله با تورم است، استفاده نکرده‌ایم.»

عضو هیأت مدیره بانک ملی تصریح کرد: «تورم دارای یک بعد نیست. این متغیر می‌تواند ناشی از نقدینگی بالاتر، کاهش عرضه تقاضا یا افزایش قیمت‌ها باشد. افزایش قیمت‌ها نیز خود عوامل متفاوتی دارد. برای مثال، چنانچه دولت قیمت کالاها را افزایش دهد، سبب افزایش قیمت کالاها، بخش خصوصی نیز خواهد شد. ضمن اینکه با ورود عامل واردات، قسمتی از نقدینگی جبران شده و به دنبال آن، تورم کاهش می‌یابد.» بهمنی در پایان افزود: «درست است که واردات قسمتی از نقدینگی را جبران می‌کند، اما این تنها یک سیاست کوتاه مدت به شمار می‌آید زیرا در این شرایط، واحدهای تولیدی قادر به ادامه فعالیت نخواهند بود. به نظر بنده، بهترین راه حل این است که دولت بدهی خود به بانک‌ها را برداشت کند و این‌تول به واحدهای تولیدی تزریق شود تا با افزایش تولید با تورم مقابله کنیم.»

بالا رفتن اجاره خانه، افزایش قیمت محصولات لبنی و میوه شاهد هستیم. اما در بلندمدت به طور حتم شاهد اثر افزایش نقدینگی بر روی شاخص کالا و خدمات مصرفی به قیمت خرده فروشی (CPI) و نرخ تورم خواهیم بود. لذا به هیچ وجه نمی‌توان گفت که افزایش نقدینگی در ایران موجب تورم نخواهد شد.»

عبادی تصریح کرد: در حال حاضر سرعت گردش‌تول و حجم نقدینگی در اقتصاد ایران رو به افزایش است و این امر به طور حتم منجر به افزایش قیمت‌ها خواهد شد. چرا که در کوتاه مدت نمی‌توانیم شاهد افزایش تولید باشیم. اما هم‌زمان با افزایش نقدینگی که بیشتر به دلیل سیاست‌های مالی انبساطی دولت برای به راه انداختن چرخ‌های اقتصادی و خروج اقتصاد از رکود بوده است، عدم اطمینان به آینده به واسطه مسأله هسته‌ای کشور، موجب کاهش سرمایه‌گذاری و افت فعالیت‌های اقتصادی و در نهایت رکود شده است. اما نباید فراموش کرد که تمامی این مسایل کوتاه مدت است و با یک تأخیر زمانی، افزایش نقدینگی تأثیر خود را بر روی تورم و افزایش قیمت‌ها خواهد گذاشت.

بانک مرکزی باید تاسخ دهد!

دکتر غلامرضا اسلامی، بیدگلیت کارشناس اقتصادی نیز با اشاره به رابطه نقدینگی و تورم اظهار کرد: مهم این است که در ابتدا ببینیم که تورم موجود در کشور

تولی است یا غیرتولی. اگر تورم تولی باشد، افزایش نقدینگی بر روی تورم تأثیر گذار است. اما تمام تورم متأثر از نقدینگی نیست. مطالعات بنده برای یک دوره ۲۰ ساله بین سال‌های ۱۳۴۸ تا ۱۳۶۸ وجود رابطه مثبت را بین نقدینگی و تورم تأیید می‌کند.

اسلامی بیدگلی در ادامه افزود: «البته تمام تورم مربوط به افزایش نقدینگی نیست و عوامل دیگری مانند تورم وارداتی، افزایش دستمزدها و قیمت‌ها در داخل کشور، فرسودگی ماشین‌آلات، منفی بودن ضریب بهره‌وری عوامل تولید و وجود یک سری سیاست‌های اقتصادی خاص مانند احتکارت جابه‌جایی، خرید و ذخیره کالا در یک زمان و فروش آن در یک زمان و مکان دیگر، در افزایش تورم تأثیر گذارند.»

به اعتقاد وی، اقتصاد کشورمان در سال‌های آتی نیز شاهد تورم بالا خواهد بود، چرا که دولت هر ساله دستمزدها را افزایش می‌دهد. به علاوه، تورم تولید و بهره‌وری بسیار کند عمل می‌کنیم؛ هر چند تلاش بر این است که تورم با نرخ کمتری رشد کند. این استاد دانشگاه تهران در تاسخ به این سؤال خبرنگار «اقتصاد ایران» که چرا با وجود تورم نازلی که بانک مرکزی اعلام کرده، شاهد افزایش قیمت کالاها و خدمات مصرفی در جامعه هستیم، گفت: «این سؤال را بانک مرکزی باید تاسخگو باشد.»